

“fictional madness.” Generally, mad or crazy patients are not accidental with any of the featured writers. The portrayal of this type of character, albeit in a positive light, probably begins with Shakespeare. This is especially evident in the case of King Lear. The author shows that madness is not condemnable, not reprehensible, not punishable but human, and in general such characters perceive the world much better than an individual chained by “normality”. Such influences are Henry Melville, William Faulkner, John Steinbeck, and Ken Kesey. In general, for the characters in their novels, madness is the only way to escape from reality. So does Bromden. Therefore, the face of this character as a narrator and one of the main symbolic associations play an insignificant role in conveying the main message of the work.

ნიკო ჯავახიშვილი

რომან სუტა – ორგანიზაცია «თეთრი გიორგის» წევრი და ჭაბუა ამირეჯიბის მემოარი

გამოჩენილი ლატვიელი მხატვრის, დიზაინერის და პედაგოგის, რომან სუტას (1896-1944) ცხოვრებისა და მოღვაწეობის უკანასკნელი წლები დაკავშირებულია საქართველოსთან. წინამდებარე ნაშრომში საუბარია მისი ცხოვრების თბილისური პერიოდისა და მისი უახლოესი ქართული გაემოცვის შესახებ.

1941 წლის ზაფხულში რომან სუტა თბილისში ჩამოვიდა. მან მუშაობა დაიწყო საქართველოს კინოსტუდიაში მხატვარ-დეკორატორის თანამდებობაზე. იგი მუშაობდა ქართულ მხატვრულ ფილმებზე: „შავ მთებში“ (1941, რეჟისორი ნიკოლოზ შენგელაია), „გიორგი სააკაძე“ (1942, რეჟისორი მიხეილ ჭიაურელი), „ჯურღაის ფარი“ (1944, რეჟისორები სიკო დოლიძე და დავით რონდელი).

რომან სუტას წარმატებული კარიერა მოულოდნელად შეწყდა მისი დაპატიმრების გამო, რაც 1943 წლის 4 სექტემბერს მოხდა. იგი დააკავეს ბრალდებებით: „ხალხის მტერი“ და „პურის ბარათების გაყალბება“. ის გაასამართლეს და 1944 წლის 14 ივლისს დახვრიტეს.

1959 წელს რომან სუტა ნაწილობრივ რეაბილიტირებულ იქნა. კერძოდ, სსრკ უზენაესი სასამართლოს კოლეგიამ მას მოუხსნა ადრე წაყენებული ბრალდების ერთი ნაწილი („ხალხის მტერი“), მაგრამ ბრალდების მეორე ნაწილი („პურის ბარათების გაყალბება“) ძალაში დატოვა.

სტატიაში დადგენილია რომან სუტას დაპატიმრებისა და დასჯის რეალური მიზეზები.

ინფორმაცია, რომელიც დაცულია საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროში, ადასტურებს, რომ რომან სუტა იყო წევრი ქართული ანტისაბჭოთა ორგანიზაციისა „თეთრი გიორგი“ და მეგობარი მზეჭაბუკ (ჭაბუა) ამირეჯიბისა (1921-2013), რომელიც გახლდათ გამოჩენილი ქართველი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე.

ორგანიზაცია „თეთრი გიორგის“ ლიდერი იყო ლევან (მუსტაფა) შელია (1921-1943) ხოლო წევრები: ზემოხსენებული მზეჭაბუკ (ჭაბუა) ამირეჯიბი, ლევან აბდუშელიშვილი (1906-1944), შალვა სვანიძე (1908-1944), მარიამ ნაკაშიძე-ამირეჯიბისა (1893-1972), პავლე და არჩილ ხარანაულეები, გიორგი მაჭავარიანი, ვახტანგ ჯორჯაძე, არჩილ და გიორგი წულუკიძეები, ამირან მორჩილაძე, ვილჰელმ სილერი, ელენორა (ნორა) პფეფერი, გიორგი იშხნელი, მიხეილ გოცირიძე და სხვები.

აღნიშნული ორგანიზაციის წევრთა მიზანს წარმოადგენდა, ესარგებლათ გერმანია-სსრ კავშირის ომით და აღედგინათ საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა.

გამოკვლევა ეყრდნობა მდიდარ საარქივო მასალებს. მას ერთვის გამოყენებული წყაროებისა და ლიტერატურის სია.

Niko Javakhishvili

ROMAN SUTA – THE MEMBER OF ORGANIZATION “TETRI GIORGI” AND A FRIEND OF CHABUA AMIREJIBI

The late period of life and activity of the famous Latvian painter, designer and teacher Roman Suta (1896-1944) is connected with Georgia. The presented article tells about Roman Suta's Tbilisi period and his nearest Georgian surrounding.

In the summer of 1941, Roman Suta came to Tbilisi. He started working in a Georgian movie studio as a painter. He has worked on movies: “In Black Mountains” (1941, Producer Nikolai Shengelaia), “Giorgi Saakadze” (1942, Producer Mikheil Chiaureli), “Jurchai's shield” (1944, Producers: Siko Dolidze and David Rondeli).

Roman Suta's successful career stopped unexpectedly because of his arrest on September 4, 1943. He was charged with being “Enemy of people” and in “Falsification of the bread talons”. He was tried and sentenced to be shot on July 14 of 1944.

In 1959 Roman Suta was partly rehabilitated because USSR supreme court's collegium exculpated Roman Suta's charge of "Enemy of people", but "Falsification of the bread's cards" still stayed in effect.

The article shows the real reasons for the accusations against Roman Suta.

The information of his acquaintances kept in the archives of the Ministry of Internal Affairs of Georgia prove, that Roman Suta was a member of the Georgian antisoviet organization "Tetri Giorgi" ("White Giorgi") and friend of Mzechabuk (Chabua) Amirejibi (1921-2013) – the famous Georgian writer and public worker.

The leader of this organization was Levan (Mustafa) Shelia (1921-1943), the members: Mzechabuk (Chabua) Amirejibi, Levan Abdushelishvili (1906-1944), Shalva Svanidze (1908-1944), Maria Nakashidze-Amirejibi (1893-1972), Pavle and Archil Kharanauli, Giorgi Machavariani, Vakhtang Jorjadze, Archil and Giorgi Tsulukidze, Amiran Morchiladze, Vilhelm Siller, Eleonora (Nora) Pfefer, Giorgi Ishkhneli, Mikheil Gotsiridze and others.

The aim of the above organization was to use the German-USSR war and meanwhile restore Georgia's state independence.

The article includes a variety of material from the archive and references.

ივანე ჯორჯაძე

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების სწავლების საკითხი თბილისის სამხატვრო აკადემიის დაარსების პირველ წლებში

თბილისის სამხატვრო აკადემია 1922 წელს განათლების სახალხო კომისარიატის დადგენილებით დაარსდა. თუმცა აკადემიის ოფიციალურ დაარსებამდე, 1874 წელს თბილისში უკვე არსებობდა სამხატვრო საზოგადოება, ასევე თბილისსა და რეგიონებში ფუნქციონირებდა სამხატვრო სკოლები და სახელოსნოები. XIX საუკუნის ბოლო ხანებისა და XX საუკუნის პირველი ათწლეულის აქტიური სახელოვნო ცხოვრება, საზოგადო მოღვაწეების სწრაფვა სახელოვნო ინსტიტუციების შექმნისკენ, წინაპირობას ქმნიდა სამხატვრო აკადემიის დაარსებისთვის. 1920-იანი წლების თბილისის სამხატვრო აკადემიაში ოთხი ფაკულტეტი დაარსდა: ფერწერის, ქანდაკების, გრაფიკის და ხუროთმოძღვრების. მოგვიანე-